

4.13. Переклад науково-технічної літератури

Тип дисципліни: обов'язкова

Семестри: V

Обсяг навчальної дисципліни: Загальна кількість годин – 90(кредитів ЄКТС –3), аудиторні години: лекції – 32, семінарські–16.

Лектор: канд. філол. наук, доц. Летнянчин П.П.

Основні знання і вміння, які повинен набути студент після засвоєння програми студенти повинні знати:

Поняття: переклад, науково-технічний переклад, науково-технічний стиль, калькування, транскодування, трансформація, векторна трансформація, компресія, декомпресія, генералізація, псевдоінтернаціоналізм, термін, терміносистема.

студенти повинні вміти:

а) загальна компетенція:

- знати правила етикету у спілкуванні с представниками різних національностей;
- чітко формулювати свої думки українською та англійською мовами в галузі науково технічного спілкування;
- вміти використовувати мовні знання та навички для забезпечення необхідної комунікації;
- вміти скласти й оформити науково-технічні документи обома мовами;
- вміти успішно здійснювати спілкування в різноманітних умовах;
- володіти мовною інтуїцією - здатністю обирати найбільш вдалий відповідник з кількох варіантів перекладу того чи іншого технічного терміну, поданого у словнику чи довіднику;
- мати основи юридичних знань та володіти юридичною лексикою.

б) компетенція, що відповідає предмету:

- знати і вміти визначити тип документу, який необхідно перекласти;
- зрозуміти суть тексту, поданого мовою оригіналу;
- вміти уявити у дії той чи інший прилад або технологічний процес, описаний у технічній документації;
- бути обізнаним у даній галузі з метою збереження цілісності структури тексту оригіналу засобами мови перекладу;
- вміти адекватно, стисло та доступно передавати зміст технічної документації;
- вміти редагувати переклади науково-технічних текстів;
- здійснювати усний науково-технічний переклад у реальному режимі часу.

Спосіб навчання:

аудиторне

Змістовий блок

1. Теорія науково-технічного перекладу: предмет та методика:

- ознайомлення студентів з вимогами до курсу, різні визначення науково-технічного перекладу,
- підходи до тлумачення суті науково-технічного перекладу,
- переваги та недоліки таких визначень.

2. Історія науково-технічного перекладу:

- розвиток перекладознавчої думки на заході, зокрема у Великобританії та в Україні, а також в інших європейських країнах та в Росії саме в аспекті науково-технічного перекладу.

3. Про перекладність:

- діаметрально протилежні погляди на проблему.

4. Науково-технічний переклад як особливий вид перекладацької діяльності:

- цілі курсу,
- типологія розглядуваних питань,
- роль та місце науково-технічного перекладу серед споріднених та суміжних видів перекладацької діяльності.

5. Способи передавання лексичних одиниць у науково-технічному перекладі:

- калькування,
- вживання прямих відповідників,
- описовий переклад,
- антонімічний переклад.

6. Лексичні трансформації у науково-технічному перекладі:

- узагальнення,
- виокремлення, пермутація та ін.

7. Термін у науково-технічному перекладі. Частина 1:

- література до питання,
- визначення терміна з огляду на сучасні підходи до його трактування,
- структура терміна.

8. Термін у науково-технічному перекладі. Частина 2:

- історія українського термінознавства, його становлення, охоплюючи XIX-XXст.,
- способи передавання термінів мови-джерела українською мовою.

9. Відтворення особливого національного лексикону засобами цільової мови:

- слова-реалії, власні назви, назви організацій, установ, фірм та ін.

10. Питання жанру та стилю в науково-технічному перекладі:
  - питання жанру та стилю науково-технічної літератури,
  - стилістичні особливості науково-технічних текстів,
  - переклад патентів.
11. Перекладна книжка в сучасному світі: Цифри і факти:
  - переклад науково-технічних книг з погляду мовних та жанрових особливостей,
  - важливі публікації та друковані органи з питань н.-т. перекладу.
12. Науково-технічний переклад: теоретичний аспект: науково-технічний переклад як особливий вид діяльності з погляду подальшого дослідження, раціоналізації, структури та концептуальних засад.
13. Джерела науково-технічної інформації:
  - книги, журнали, рекламні матеріали,
  - інформація з Інтернету,
  - матеріали конференцій, симпозіумів та ін.
14. Переклад префіксальних термінів:
  - семантика 24 префіксів,
  - походження префіксів,
  - способи відтворення англійських префіксів українською мовою.
15. Граматичні аспекти науково-технічного перекладу:
  - проблема перекладу підмета, а саме т.зв. формального підмета, переклад герундія та інших безособових форм дієслова.
16. Переклад присудка:
  - типи присудків, що найчастіше трапляються у науково-технічному тексті,
  - способи передання англійських присудків українською мовою.
18. Переклад додатка:
  - переклад т.зв. формального додатка,
  - переклад конструкції складний додаток, а також слів-замінників як-от: one, that, those/these.
19. Переклад слів-визначників:
  - переклад слів-детермінантів,
  - їхні види, а також способи та особливості відтворення у н.-т. перекладі.
20. Переклад обставини та означення:
  - роль обставин та означень у н.-т. тексті,
  - відтворення т.зв. абсолютних конструкцій/комплексів українською мовою,
  - переклад т.зв. складних означень або кластерів, які завдають чималих труднощів перекладачеві.
21. Інші проблеми науково-технічного перекладу:
  - робочі джерела науково-технічної інформації,
  - організаційні проблеми цього виду перекладацької діяльності.

Список рекомендованих підручників та методичних матеріалів

а) основна література

1. Бархударов Л.С. й др. Пособие по переводу технической литературы (англ. язык.). - М.: ВШ, 1967. - 283 с.
2. Борисова Л.И. "Ложные друзья" переводчика с английского языка / Под ред. В.Н. Комиссарова. - М., 1982. - 184 с.
3. Гальперин И.Р. Стилистика английского языка. - 2-е изд., перераб., доп. - М.: Рус. яз., 1989. - 332 с.
4. Докштейн С.Я., Макарова Е.А. Практический курс перевода научно-технической литературы. - М., 1973. - 447 с.
5. Карабан В.І. Переклад наукової і технічної літератури. - К., 2001. - 302 с.
6. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. -Вінниця: Нова книга, 2002. - 562 с.
7. Коваленко А. Загальний курс наукової і технічної літератури. - К.: Інкос, 2002. 320 с.
8. Пронина РФ. Перевод английской научно-технической литературы. — М.: Высшая школа, 1986. - 175 с.
9. Пумпянский А.Л. Упражнения по переводу научной и технической литературы. - М., 1997. - 396 с.
- Ю.Пьянкова Т.М. Пособие по переводу русских полиэквивалентных терминов на английский язык: Учеб. пособие. - М., 1973. -219 с. И.Смирнов И.П. Основы научно-технической литературы. - М., 1989. - 125 с. 12.Шайкевич А.Я. Проблема терминологической лексикографии. - М., 1983.-67с.

Форми та методи навчання: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Методи і критерії оцінювання:

поточна успішність

індивідуальне навчально-дослідне завдання

колоквіум

екзамен у V семестрі

Мова навчання:

англійська

